

เอกสารรับฟังความคิดเห็น

เลขที่ อกอ. 39/2564

เรื่อง การประเมินผลสัมฤทธิ์ของ
พระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2530 และ
การปรับปรุงพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2530

เผยแพร่เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2564

สำนักงานได้จัดทำเอกสารฉบับนี้ขึ้นเพื่อสำรวจความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง
ท่านสามารถ download เอกสารเผยแพร่ฉบับนี้ได้จาก www.sec.or.th

ท่านสามารถส่งความเห็นหรือข้อเสนอแนะให้สำนักงานได้
ตามที่ติดต่อด้านล่าง หรือ e-mail: sirinad@sec.or.th thitimam@sec.or.th

วันสุดท้ายของการแสดงความคิดเห็น วันที่ 25 มกราคม 2565

ท่านสามารถติดต่อสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้จากเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ดังนี้

1. นางสาวสิรินาฏ พรศิริประทาน โทรศัพท์ 0-2263-6222
2. นางสาวฐิติมา มารุ่งเรือง โทรศัพท์ 0-2033-9572

สำนักงานขอขอบคุณทุกท่านที่เข้าร่วมแสดงความคิดเห็น
และให้ข้อเสนอแนะมา ณ โอกาสนี้

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
333/3 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงจอมพล เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900
โทรศัพท์ 1207 หรือ 0-2033-9999

บทนำ

พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562 (“พ.ร.บ. ประเมินผลสัมฤทธิ์ฯ”) กำหนดให้หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบการบังคับใช้กฎหมายประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายอย่างน้อยทุก 5 ปีนับแต่วันที่กฎหมายนั้นมีผลใช้บังคับ หรือ ทุกรอบระยะเวลาอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง หรือเมื่อมีกรณีอื่นตามที่กำหนดใน พ.ร.บ. ประเมินผลสัมฤทธิ์ฯ ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (“สำนักงาน”) ในฐานะหน่วยงานของรัฐตามพ.ร.บ. ประเมินผลสัมฤทธิ์ฯ มีหน้าที่ในการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย โดยพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2530 (“พ.ร.บ. PVD”) เป็นกฎหมายที่มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 8 ธันวาคม 2530 ซึ่งตาม พ.ร.บ. ประเมินผลสัมฤทธิ์ฯ กำหนดให้กฎหมายที่มีผลใช้บังคับก่อนวันที่ 27 พฤศจิกายน 2562 หน่วยงานที่รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายต้องเริ่มดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์ครั้งแรกก่อนวันที่ 31 ธันวาคม 2567 และดำเนินการให้แล้วเสร็จไม่ช้ากว่า 1 ปีนับแต่วันที่ต้องมีการประเมินผลสัมฤทธิ์

ปัจจุบันกระทรวงการคลังอยู่ระหว่างเสนอกฎหมายให้มีการออมเพื่อการเกษียณภาคบังคับ ซึ่งประกอบไปด้วยกฎหมาย 2 ฉบับคือ ร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ (“พ.ร.บ. คนบ.”) และร่างพระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ (“พ.ร.บ. กบช.”) โดยมีคณะกรรมการนโยบายบำเหน็จบำนาญแห่งชาติทำหน้าที่ดูแลนโยบายระบบบำเหน็จบำนาญในภาพรวมของประเทศให้เป็นเอกภาพ และมีกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ (“กบช.”) เป็นกองทุนการออมภาคบังคับของแรงงานภาคเอกชนในระบบ ทั้งนี้ ร่าง พ.ร.บ. กบช. ได้ยกเว้นการใช้ พ.ร.บ. กบช. กับสมาชิกกองทุนอื่นหรือผู้ที่อยู่ในระบบบำเหน็จบำนาญอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งอาจกำหนดให้ลูกจ้างซึ่งเป็นสมาชิกกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (“PVD”) ที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดในกฎกระทรวงอาจไม่เป็นสมาชิก กบช. ก็ได้ โดยยอมรับ PVD ที่มีคุณสมบัติเทียบเท่า กบช. (“Qualified PVD”) เป็นทางเลือกหนึ่งในการออมภาคบังคับ เพื่อสนับสนุนนายจ้างที่จัดให้มี PVD เป็นสวัสดิการแก่ลูกจ้างอยู่แล้ว และส่งเสริมให้ลูกจ้างมีทางเลือกในการออมมากขึ้น จึงควรปรับปรุง พ.ร.บ. PVD ให้มีความสอดคล้องเพื่อสามารถรองรับการออมภาคบังคับตามร่าง พ.ร.บ. กบช. ได้

สำนักงานจึงเปิดรับฟังความคิดเห็นจากภาคธุรกิจและบุคคลทั่วไป เพื่อการประเมินผลสัมฤทธิ์ของการบังคับใช้กฎหมายในปัจจุบัน รวมทั้งเปิดรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอในการปรับปรุงแก้ไข พ.ร.บ. PVD เพื่อให้สอดคล้องกับร่าง พ.ร.บ. กบช. ไปพร้อมกันในคราวเดียว

โดยสำนักงานจะนำผลการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะมาประกอบการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายหรือกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องต่อไป

1. วัตถุประสงค์ของการมีกฎหมาย

การตรา พ.ร.บ. PVD เพื่อเป็นการส่งเสริมให้มีกองทุนการออมสำหรับแรงงานในระบบ โดยการจัดตั้ง PVD ภายใต้ความสมัครใจของนายจ้างและลูกจ้าง เพื่อประสงค์จะให้เป็นหลักประกันและสวัสดิการแก่ลูกจ้างในยามเกษียณ ลูกจ้างสามารถมีเงินออมได้อย่างเพียงพอต่อการดำรงชีพภายหลังการเกษียณ ตลอดจนเป็นการส่งเสริมให้เกิดการระดมเงินออมจากภาคเอกชน เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ซึ่งในการนี้สมควรวางนโยบายและหลักเกณฑ์ในการดำเนินการเพื่อให้ PVD เป็นกลไกการออมและการลงทุนที่มีความมั่นคง สามารถเป็นหลักประกันให้แก่ลูกจ้างได้ตามวัตถุประสงค์

2. สรุปสาระสำคัญของ พ.ร.บ. PVD และประกาศที่เกี่ยวข้อง

การกำหนดหลักเกณฑ์ในการดำเนินการและจัดการ PVD มีหลักการสำคัญ ดังนี้

2.1 การจัดตั้งกองทุน

ลูกจ้างและนายจ้างตกลงกันจัดตั้งกองทุน เพื่อเป็นหลักประกันแก่ลูกจ้างในกรณีตาย ออกจากงาน หรือลาออกจากกองทุน โดยในการจัดตั้งกองทุนอาจเป็นกองทุนนายจ้างเดียวหรือกองทุนหลายนายจ้าง ซึ่งอาจมีนโยบายการลงทุนนโยบายเดียวหรือหลายนโยบายก็ได้ เมื่อลูกจ้างและนายจ้างตกลงกันจัดตั้งกองทุนแล้ว ให้ยื่นคำขอจดทะเบียนต่อนายทะเบียน โดยกองทุนต้องมีข้อบังคับของกองทุนที่มีรายการครบถ้วนและไม่ขัดต่อกฎหมายหรือวัตถุประสงค์ของกองทุน ทั้งนี้ กองทุนต้องมีคณะกรรมการกองทุน (“FC”) ประกอบด้วยผู้แทนซึ่งลูกจ้างเลือกตั้งและผู้แทนซึ่งนายจ้างแต่งตั้ง โดยมีหน้าที่ควบคุมดูแลกิจการทั่วไปของกองทุน มีอำนาจแต่งตั้งผู้จัดการกองทุน และเป็นผู้แทนของกองทุนในกิจการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก

ทุกครั้งที่มีการจ่ายค่าจ้าง ให้นายจ้างหักเงินสะสมของลูกจ้าง และนายจ้างจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนตามอัตราที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของกองทุน โดยต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละ 2 แต่ไม่เกินร้อยละ 15 ของค่าจ้าง หากนายจ้างส่งเงินสะสมหรือเงินสมทบเข้ากองทุนล่าช้ากว่า 3 วันทำการนับแต่วันที่มีการจ่ายค่าจ้าง ให้นายจ้างจ่ายเงินเพิ่มแก่กองทุนในอัตราร้อยละ 5 ต่อเดือนของจำนวนเงินสะสมหรือเงินสมทบที่ส่งล่าช้า อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่เกิดวิกฤตเศรษฐกิจ สาธารณภัย หรือเหตุการณ์ใดที่ส่ง

ผลกระทบต่อสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ รัฐมนตรีอาจกำหนดประเภทธุรกิจ ระยะเวลา หรือเงื่อนไขใด เพื่อให้นายจ้างหรือลูกจ้างหยุดหรือเลื่อนการส่งเงินสะสมหรือเงินสมทบได้คราวละไม่เกิน 1 ปี

2.2 การจัดการกองทุน

(1) อำนาจหน้าที่ของนายทะเบียน

นายทะเบียนมีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลการจัดการกองทุน รวมทั้งมีอำนาจสั่งให้ผู้จัดการกองทุนชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการจัดการกองทุนได้ และมีอำนาจสั่งให้ผู้จัดการกองทุนแก้ไขหรือระงับการกระทำที่อาจเป็นเหตุเสียหายแก่กองทุน หรือสั่งถอดถอนผู้จัดการกองทุนได้ นอกจากนี้ นายทะเบียนต้องจัดทำรายงานเกี่ยวกับการกำกับดูแลการจัดการกองทุนเสนอต่อรัฐมนตรีอย่างน้อย ปีละ 2 ครั้ง

(2) การบริหารจัดการกองทุน

การจัดการกองทุนจะต้องดำเนินการโดยบุคคลซึ่งไม่ใช่ นายจ้าง และได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ประเภทการจัดการกองทุนส่วนบุคคลตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ โดยผู้จัดการกองทุนมีอำนาจและหน้าที่ภายใต้บทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดการกองทุนส่วนบุคคลตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

นอกจากนี้ ผู้จัดการกองทุนจะต้องนำเงินสะสมและเงินสมทบไปลงทุนหรือหาผลประโยชน์ตามนโยบายการลงทุนที่ลูกจ้างเลือกไว้ ในกรณีที่ลูกจ้างไม่เลือกนโยบายการลงทุน ให้นำเงินดังกล่าวไปลงทุนนโยบายเดิมที่ลูกจ้างเคยลงทุนไว้ หากไม่มีนโยบายเดิม ให้ลงทุนตามนโยบายที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของกองทุน หากข้อบังคับของกองทุนไม่ได้กำหนดไว้ ให้ลงทุนตามนโยบายที่มีความเสี่ยงน้อยที่สุด

ผู้จัดการกองทุนจะพ้นจากตำแหน่ง เมื่อนายทะเบียนสั่งถอดถอน ขาดคุณสมบัติกองทุนหรือผู้จัดการกองทุนบอกเลิกสัญญา หรือกองทุนเลิก และเมื่อผู้จัดการกองทุนพ้นจากตำแหน่ง ให้ FC แต่งตั้งผู้จัดการกองทุนใหม่ภายใน 30 วันนับแต่วันที่ผู้จัดการกองทุนเดิมพ้นจากตำแหน่ง และแจ้งการแต่งตั้งผู้จัดการกองทุนใหม่ต่อนายทะเบียนภายใน 14 วันนับแต่วันที่แต่งตั้ง

(3) การจัดทำบัญชีของกองทุน

นายจ้างต้องแยกบัญชีและเอกสารเกี่ยวกับการเงินหรือทรัพย์สินอื่นของตนเองออกจากบัญชีและเอกสารเกี่ยวกับการเงินหรือทรัพย์สินอื่นของกองทุนโดยเด็ดขาด และผู้จัดการกองทุนต้องจัดทำบัญชีเพื่อแบ่งแยกทรัพย์สินของกองทุนทุกกองทุน โดยกรณีกองทุนหลายนายจ้าง ให้บันทึกรายได้และค่าใช้จ่ายของกองทุนตามส่วนได้เสียของลูกจ้างแยกตามรายนายจ้าง ทั้งนี้ รายได้ของกองทุนบางประเภทตามที่กำหนดใน พ.ร.บ. PVD อาจกำหนดในข้อบังคับของกองทุนให้บันทึกตาม

ส่วนได้เสียของลูกจ้างหรือบันทึกเฉลี่ยตามจำนวนลูกจ้างของนายจ้างรายใดรายหนึ่งหรือหลายรายก็ได้ และกรณีกองทุนที่มีหลายนโยบายการลงทุน ให้จัดทำบัญชีแยกทรัพย์สินของแต่ละนโยบายการลงทุน ออกจากกัน โดยรายได้และค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นหากเป็นผลมาจากการจัดการลงทุนตามนโยบาย ให้บันทึกรายได้และค่าใช้จ่ายในบัญชีของนโยบายการลงทุนนั้น ส่วนรายได้และค่าใช้จ่ายอื่นให้กระจายตามสัดส่วนมูลค่าทรัพย์สินของแต่ละนโยบายการลงทุนและบันทึกเป็นรายได้และค่าใช้จ่ายในบัญชีของนโยบายการลงทุนนั้น

2.3 การจ่ายเงินจากกองทุน

สมาชิกมีทางเลือกในการจัดการเงินที่ตนมีสิทธิได้รับจากกองทุนภายใต้หลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(1) การรับเงินทั้งหมดในคราวเดียว

เมื่อลูกจ้างสิ้นสมาชิกภาพด้วยเหตุซึ่งไม่ใช่กองทุนเล็ก สมาชิกสามารถขอรับเงินที่ตนมีสิทธิได้รับทั้งหมด โดยผู้จัดการกองทุนต้องจ่ายเงินจากกองทุนให้ลูกจ้างตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับของกองทุน และให้จ่ายรวมทั้งหมดคราวเดียวภายใน 30 วันนับแต่วันสิ้นสมาชิกภาพ

หากลูกจ้างสิ้นสมาชิกภาพเพราะถึงแก่ความตาย และไม่ได้กำหนดบุคคลที่จะได้รับเงินกองทุนไว้ ให้จ่ายเงินจากกองทุนตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

(ก) บุตรได้รับ 2 ส่วน แต่ถ้ามีบุตร 3 คนขึ้นไป ให้ได้รับ 3 ส่วน

(ข) สามีหรือภรรยา ได้รับ 1 ส่วน

(ค) บิดามารดา หรือบิดาหรือมารดาที่มีชีวิตอยู่ ได้รับ 1 ส่วน

โดยหากไม่มีบุคคลตาม (ก) (ข) หรือ (ค) ให้แบ่งเงินที่บุคคลนั้นมีสิทธิจะได้รับแก่บุคคลที่มีชีวิตอยู่ตามส่วนที่กำหนดข้างต้น และหากไม่มีบุคคลที่มีสิทธิได้รับเงินจากกองทุนตาม (ก) (ข) และ (ค) หรือไม่มีทายาทตามกฎหมายแล้ว ให้เงินดังกล่าวตกเป็นของกองทุน

(2) การรับเงินงวด

เมื่อลูกจ้างสิ้นสมาชิกภาพตามข้อบังคับของกองทุนด้วยเหตุเกษียณอายุ หรือออกจากงานอายุไม่ต่ำกว่า 55 ปีบริบูรณ์ ลูกจ้างสามารถขอรับเงินจากกองทุนเป็นงวด โดยลูกจ้างรายนั้นยังคงเป็นสมาชิกต่อไปได้ตามระยะเวลาที่กำหนดในข้อบังคับของกองทุน แต่ลูกจ้างรายนั้นและนายจ้างไม่ต้องจ่ายเงินสะสมหรือเงินสมทบสำหรับลูกจ้างรายนั้นอีก

(3) การคงเงินไว้ในกองทุนเดิม

เมื่อลูกจ้างสิ้นสมาชิกภาพเพราะออกจากงานไม่ว่าด้วยเหตุใด ลูกจ้างสามารถคงเงินทั้งหมดที่มีสิทธิได้รับไว้ในกองทุน และยังคงเป็นสมาชิกต่อไป โดยลูกจ้างและนายจ้างไม่ต้องจ่ายเงิน

สะสมและเงินสมทบเข้ากองทุนอีก ทั้งนี้ ระยะเวลาในการคงเงินที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของกองทุน ต้องไม่น้อยกว่า 90 วันนับแต่วันที่ออกจากงาน

(4) การโอนเงินไปกองทุนเพื่อการเกษียณอื่น

ในกรณีที่นายจ้างถอนตัวออกจากกองทุนหลายนายจ้างและยังไม่ได้จัดตั้งกองทุนใหม่ หรือลูกจ้างสิ้นสมาชิกภาพเพราะออกจากงานไม่ว่าด้วยเหตุใด หรือกองทุนเลิก ลูกจ้างสามารถโอนเงิน ทั้งหมดที่ตนมีสิทธิได้รับจากกองทุน หรือเงินที่เหลือจากการขอรับเงินงวด หรือเงินที่คงไว้ในกองทุน ไปยังกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (RMF for PVD) หรือกองทุนอื่นที่มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นหลักประกันใน กรณีการออกจากงานหรือการชราภาพ

อย่างไรก็ดี สิทธิเรียกร้องเงินจากกองทุนไม่อาจโอนกันให้ได้และไม่อยู่ในความ รับผิดชอบแห่งการบังคับคดี

2.4 การเลิกกองทุน

กองทุนย่อมเลิก เมื่อนายจ้างเลิกกิจการ ที่ประชุมใหญ่มีมติให้เลิก เกิดกรณีที่ข้อบังคับของ กองทุนกำหนดให้เลิก หรือนายทะเบียนสั่งให้เลิกกองทุน โดยหากกองทุนเลิก ให้ FC แจ้งนายทะเบียน ภายใน 7 วันนับแต่วันที่กองทุนเลิก และให้ FC จัดให้มีการชำระบัญชีภายใน 30 วันและให้แล้วเสร็จ ภายใน 150 วันนับแต่วันที่กองทุนเลิก ทั้งนี้ ในระหว่างชำระบัญชี ผู้ชำระบัญชีอาจจ่ายเงินให้แก่ ลูกจ้างบางส่วนก่อนก็ได้ และเมื่อได้ชำระบัญชีแล้ว ให้จ่ายเงินที่ค้างชำระทั้งหมดแก่ลูกจ้างให้เสร็จ ภายในเวลาไม่เกิน 30 วันนับแต่วันเสร็จการชำระบัญชี ถ้ามีเงินเหลืออยู่ให้จัดการตามที่กำหนดใน ข้อบังคับของกองทุน

ในกรณีกองทุนที่มีนายจ้างมากกว่า 1 ราย การที่นายจ้างบางรายเลิกกิจการหรือถอนตัว จากกองทุน ไม่ถือว่ากองทุนต้องเลิก เว้นแต่ข้อบังคับของกองทุนกำหนดให้เลิก โดยหากกรณีดังกล่าว เกิดขึ้น ให้ FC แจ้งให้นายทะเบียนทราบภายใน 7 วันนับแต่วันที่นายจ้างบางรายเลิกกิจการหรือถอน ตัว และให้มีการชำระบัญชีเฉพาะส่วนทรัพย์สินของนายจ้างและลูกจ้างของนายจ้างนั้นตามวิธีการที่ กำหนดในข้อบังคับของกองทุน เมื่อชำระบัญชีแล้วให้แจ้งต่อนายทะเบียนภายใน 7 วันนับแต่วันเสร็จ การชำระบัญชี

2.5 อำนาจในการตรวจสอบการจัดการกองทุน

นายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจในการเข้าไปในสำนักงานของกองทุนหรือ ของผู้จัดการกองทุน เพื่อตรวจสอบกิจการ สินทรัพย์ และหนี้สินของกองทุนในเวลาทำงานปกติ และ สามารถสั่งให้กรรมการ ผู้จัดการกองทุน หรือเจ้าหน้าที่ของกองทุนส่งหรือแสดงบัญชีเอกสารของ กองทุน รวมทั้งเรียกมาเพื่อสอบถามและแสดงข้อเท็จจริงในการจัดการกองทุนได้

2.6 บทกำหนดโทษ

กำหนดโทษปรับทางอาญาสำหรับ FC ผู้จัดการกองทุน หรือนายจ้าง ที่ไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งผู้ใดที่ไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง ชัดขวาง หรือไม่ให้ความสะดวกแก่นายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ อีกทั้งความผิดตาม พ.ร.บ. PVD นี้ คณะกรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งมีอำนาจเปรียบเทียบได้ตามมาตรา 38 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

3. ประโยชน์ที่คาดว่าจะประชาชนจะได้รับจากการมีกฎหมาย

ในการตราพระราชบัญญัตินี้ จะช่วยให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนและภาคส่วนอื่นที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

3.1 ให้มีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการดำเนินการและการจัดการ PVD แก่บุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในระบบของ PVD เพื่อให้ PVD มีความมั่นคงและเป็นหลักประกันให้แก่ลูกจ้างได้ตามวัตถุประสงค์

3.2 ส่งเสริมให้ลูกจ้างที่เป็นแรงงานในระบบสามารถเข้าถึงการออมระยะยาวได้มากยิ่งขึ้น และมีการออมและการลงทุนผ่าน PVD เพื่อเป็นหลักประกันและสามารถพึ่งพาตนเองได้ มีเงินออมเพียงพอต่อการดำรงชีพหลังเกษียณ อันจะเป็นการลดภาระของภาครัฐในการคุ้มครองดูแลผู้สูงอายุในประเทศ

3.3 ส่งเสริมให้เกิดการออมและการลงทุนในระยะยาวเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยเป็นแหล่งเงินทุนที่สำคัญให้แก่รัฐบาล โครงสร้างพื้นฐานของประเทศ และโครงการที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม พร้อมกันนี้ การพัฒนา PVD ให้เป็นผู้ลงทุนสถาบันระยะยาวที่มีความแข็งแกร่งจะช่วยสร้างความสมดุล ลดความผันผวน และยกระดับมาตรฐานธรรมาภิบาล ซึ่งจะช่วยให้ตลาดทุนไทยมีศักยภาพในการแข่งขันได้ในเวทีโลก

4. สภาพปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมาย และสาเหตุความจำเป็นในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย

ประเทศไทยกำลังจะเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ ซึ่งมีสัดส่วนของประชากรผู้สูงอายุร้อยละ 20 ของประชากรทั้งประเทศในปี 2565¹ ประชากรมีอายุเฉลี่ยที่ยืนยาวขึ้น ขณะที่การออมเพื่อรองรับ

¹ รายงานสถานการณ์ผู้สูงอายุไทยประจำปี 2562 มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย

การเกษียณไม่เพียงพอและไม่สามารถพึ่งพิงรายได้จากบุตรหลานได้เหมือนในอดีต ทำให้ขาดรายได้หล่อเลี้ยงชีพและขาดความมั่นคงทางการเงิน ซึ่งกลไกการออมภาคสมัครใจตาม PVD เพียงลำพังไม่เพียงพอในการจัดการปัญหาสังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ได้ โดย PVD มีสมาชิกประมาณ 2.88 ล้านคน ครอบคลุมเพียงร้อยละ 18.5 ของแรงงานภาคเอกชนในระบบเท่านั้น² เนื่องจาก PVD เป็นการออมภาคสมัครใจ และลูกจ้างที่นายจ้างจัดตั้งกอง PVD แล้วยังมีภาระในการสมัครเข้าเป็นสมาชิก ซึ่งหากการประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้ไม่ทั่วถึง หรือลูกจ้างขาดความรู้ทางการเงิน ก็อาจขาดความตื่นตัวในการมี PVD เป็นสวัสดิการ โดยสถิติพบว่า แม้บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และรัฐวิสาหกิจเกือบทั้งหมดได้มีการจัดตั้ง PVD แล้ว แต่กลับพบว่าสัดส่วนลูกจ้างที่สมัครเป็นสมาชิก PVD ยังมีอยู่น้อย³

การลงทุนที่เหมาะสมและสร้างผลตอบแทนที่ดีได้ในระยะยาว ยังเป็นปัจจัยสำคัญที่จะสร้างการเติบโตของเงินในกองทุนเพื่อช่วยให้ลูกจ้างมีเงินเพียงพอยามเกษียณอายุ ในปัจจุบันกองทุนจำนวนมาก (47% ของนายจ้างที่มี PVD ทั้งหมด) ยังไม่เปิดให้สมาชิกเลือกแผนการลงทุนเอง รวมทั้งตาม พ.ร.บ. PVD ปัจจุบัน กำหนดให้ในกรณีที่ลูกจ้างไม่แสดงเจตนาเลือกนโยบายการลงทุน ไม่มีนโยบายเดิมที่ลูกจ้างเคยลงทุนไว้ และไม่มียกเว้นที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของกองทุน ให้นำเงินสะสมและเงินสมทบไปลงทุนในนโยบายที่มีความเสี่ยงน้อยที่สุด ด้วยเหตุนี้ ในปัจจุบันการลงทุนใน PVD จึงมีสัดส่วนตราสารหนี้และเงินฝากรวมกันสูงถึงร้อยละ 75.2⁴ ทำให้อาจไม่สามารถสร้างผลตอบแทนที่เพียงพอรองรับการเกษียณให้กับสมาชิกส่วนใหญ่ได้

กระทรวงการคลังจึงอยู่ระหว่างเสนอกฎหมายให้มี กบช. เป็นกองทุนการออมภาคบังคับของแรงงานภาคเอกชนในระบบและได้มีการกำหนดคุณสมบัติหลายประการเพื่อให้ กบช. เป็นหลักประกันรองรับวัยเกษียณให้แก่ลูกจ้างได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการลงทุนที่เหมาะสมและต่อเนื่อง กำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของนายจ้าง และกลไกการจัดการเงินของกองทุนไว้อย่างชัดเจน และเพื่อส่งเสริมนายจ้างที่ได้สมัครใจจัดตั้ง PVD เพื่อเป็นสวัสดิการให้แก่ลูกจ้างไว้ก่อนหน้าแล้ว ร่าง พ.ร.บ. กบช. จึงได้ยกเว้นการบังคับเป็นสมาชิก กบช. กับสมาชิกกองทุนอื่นหรือผู้ที่อยู่ในระบบบำเหน็จบำนาญอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งรวมถึง PVD ที่มีคุณสมบัติเทียบเท่า กบช. (Qualified PVD) ให้เป็นทางเลือกของลูกจ้างแทนการเข้าเป็นสมาชิก กบช.

² ข้อมูล ณ มิถุนายน 2564 ฐานข้อมูล PVD สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และข้อมูลกระทรวงแรงงาน

³ จากการเก็บข้อมูลจากบริษัทจดทะเบียน 59 บริษัท พบว่ามีลูกจ้างที่สมัครเป็นสมาชิก PVD เพียงร้อยละ 23

⁴ ข้อมูล ณ มิถุนายน 2564 ฐานข้อมูล PVD สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

อย่างไรก็ดี พ.ร.บ. PVD ปัจจุบันถูกออกแบบมาบนพื้นฐานของการเป็นการออมภาคสมัครใจ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องแก้ไข พ.ร.บ. PVD เพื่อรองรับให้ PVD ในปัจจุบัน สอดคล้องกับร่าง พ.ร.บ. กบช. และสามารถเป็น Qualified PVD ได้ตามกฎหมายที่ออกภายใต้ พ.ร.บ. กบช.

ทั้งนี้ ในการปรับเปลี่ยน PVD ให้เป็น Qualified PVD นอกจากการแก้ไข พ.ร.บ. PVD ให้ สอดรับกับ พ.ร.บ. กบช. แล้ว ยังต้องมีการปรับปรุงข้อบังคับของกองที่มีอยู่เดิมด้วย ซึ่ง พ.ร.บ. PVD ปัจจุบันกำหนดเพียงรายการขั้นต่ำในข้อบังคับ โดยไม่ได้ให้อำนาจนายทะเบียนในการกำหนด หลักเกณฑ์ด้านคุณภาพของข้อบังคับ ซึ่งจะเป็นกลไกหนึ่ง ที่จะช่วยให้การเปลี่ยนผ่านเป็น Qualified PVD เป็นไปตามมาตรฐาน และยกระดับการคุ้มครองสิทธิและความเป็นธรรมแก่สมาชิก เพื่อจัดการ ปัญหาในปัจจุบันที่เป็นความไม่ชัดเจน และนำไปสู่ข้อร้องเรียนจำนวนมากไปในคราวเดียวกัน

อนึ่ง ปัจจุบันร่าง พ.ร.บ. กบช. ได้มีความคืบหน้าในกระบวนการร่างกฎหมายไปมากแล้ว จึงมีความจำเป็นต้องเร่งดำเนินการปรับปรุง พ.ร.บ. PVD เพื่อให้การเปลี่ยนผ่าน PVD เป็น Qualified PVD เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ลดภาระซ้ำซ้อนและสร้างความชัดเจนทางกฎหมายให้กับนายจ้างที่ จัดให้มี PVD เป็นสวัสดิการแก่ลูกจ้างอยู่แล้ว รักษาความต่อเนื่องของการออมรองรับการเกษียณ ให้แก่ลูกจ้าง และลดผลกระทบต่อผู้ประกอบการธุรกิจและตลาดทุนจากการยกเลิกกองทุนซึ่งปัจจุบันมี มูลค่าทรัพย์สินสุทธิถึงกว่า 1.3 ล้านล้านบาท

นอกจากนี้ ปัจจุบัน พ.ร.บ. PVD มีบทบัญญัติบางประการที่อาจไม่ทันสมัยต่อการ เปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี และยังไม่มีการกำหนดหลักเกณฑ์สำหรับรองรับการขออนุญาต การ อนุญาต การรายงาน การส่งหรือยื่นเอกสาร การบอกกล่าว การจัดทำข้อมูล การสั่ง การเปิดเผย การ ลงลายมือชื่อ การชำระราคา หรือการดำเนินการอื่นใดตาม พ.ร.บ. PVD ในรูปแบบหรือช่องทาง อิเล็กทรอนิกส์ ทำให้อาจเปิดปัญหาในทางปฏิบัติ รวมถึงการตีความกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวข้อง

5. ความมุ่งหมายและผลสัมฤทธิ์ที่พึงประสงค์ในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย

5.1 ดำเนินการให้ พ.ร.บ. PVD มีความสอดคล้องและสามารถเป็นส่วนหนึ่งในการออมภาค บังคับของแรงงานภาคเอกชนในระบบตามร่าง พ.ร.บ. กบช.

5.2 สร้างความชัดเจน ลดภาระของนายจ้างที่มี PVD ในการปรับเปลี่ยนจากการออมภาค สมัครใจเป็นการออมภาคบังคับ มีการเชื่อมโยงระหว่าง PVD และ กบช. ที่มีประสิทธิภาพ

5.3 เพื่อให้การดำเนินการภายใต้ พ.ร.บ. PVD สามารถดำเนินการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ครบถ้วนและสอดคล้องกับทางปฏิบัติ มีความชัดเจนทางกฎหมาย และมีความยืดหยุ่นเพื่อให้สามารถรองรับวิธีการดำเนินการที่อาจเปลี่ยนแปลงไปในอนาคต โดยยังคงมีการกำกับดูแลที่เหมาะสม

6. สาระสำคัญของร่างกฎหมาย

สำนักงานเสนอแนวทางการปรับปรุง พ.ร.บ. PVD ในประเด็นสำคัญ ดังนี้

6.1 การกำหนดให้ลูกจ้างของนายจ้างที่มี PVD เป็นสมาชิกกองทุนได้โดยง่าย ลดภาระการสมัครสมาชิก (automatic enrollment)

เพื่อให้แรงงานภาคเอกชนในระบบมีการออมเพื่อเตรียมการรองรับวัยเกษียณอย่างทั่วถึง ร่าง พ.ร.บ. กบช. จึงกำหนดให้ลูกจ้างที่มีอายุ 15-60 ปี ต้องเป็นสมาชิก กบช. ดังนั้น เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับลูกจ้างเลือกเป็นสมาชิก Qualified PVD ได้โดยง่าย ลดภาระในการดำเนินการทั้งต่อนายจ้างและลูกจ้าง จึงเห็นควรให้นายจ้างสามารถจัดให้ลูกจ้างสามารถสมัครเข้าเป็นสมาชิกโดยอัตโนมัติ (“automatic enrollment”) เว้นแต่ลูกจ้างจะปฏิเสธการเป็นสมัครสมาชิก PVD (opt out) ได้ โดยกรณีเป็นการออมภายใต้ Qualified PVD ลูกจ้างที่ opt out จะเข้าเป็นสมาชิก กบช. (การกำหนดให้ลูกจ้าง opt out ได้ ไม่จัดเป็นการออมภาคบังคับ เนื่องจากเปิดช่องให้สมาชิกเลือกได้⁵) โดยจากบทศึกษาของต่างประเทศ automatic enrollment เป็นวิธีการหนึ่งในการส่งเสริมให้ลูกจ้างเข้าร่วมในระบบบำเหน็จบำนาญได้อย่างมีประสิทธิภาพ⁶ โดยไม่จำกัดสิทธิเสรีภาพของลูกจ้าง

6.2 การมีกลไกช่วยให้สมาชิกมีนโยบายการลงทุนที่เหมาะสม

เพื่อช่วยให้สมาชิกมีการลงทุนที่เหมาะสมอันเป็นปัจจัยสำคัญที่จะเพิ่มพูนการออมให้เพียงพอรองรับการเกษียณ ร่าง พ.ร.บ. กบช. กำหนดให้คณะกรรมการกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ (“คณะกรรมการ กบช.”) จัดให้มีแผนการลงทุนเพื่อให้สมาชิกเลือก โดยในกรณีที่สมาชิกไม่ได้เลือกแผนการลงทุนไว้ ให้ถือว่าสมาชิกเลือกแผนการลงทุนตามที่คณะกรรมการ กบช. กำหนด โดยอาจกำหนดให้เป็น life path หรือ target date ได้ ดังนั้น เพื่อให้สอดคล้องตามร่าง พ.ร.บ. กบช. จึงเห็นควรปรับปรุง พ.ร.บ. PVD โดยสามารถกำหนดให้ default portfolio ของ PVD เป็นนโยบายที่คำนึงถึงความสมดุลระหว่างความเสี่ยงของเงินออมรองรับการเกษียณ และระดับความเสี่ยงของการลงทุน

⁵ การออมภาคบังคับ (mandatory pension scheme) เป็นระบบบำเหน็จบำนาญที่บังคับโดยกฎหมายให้นายจ้างและลูกจ้างต้องเข้าร่วมโดยส่งเงินสะสมและสมทบตามที่กฎหมายกำหนด

⁶ Paklina, N. (2014). *Role of Pension Supervisory Authorities in Automatic Enrolment*. (IOPS Working Papers on Effective Pensions Supervision No.22). Retrieved from http://www.iopsweb.org/WP_22_Role-Pension-Supervisory-Authorities-Automatic-Enrolment%20.pdf

ตามที่นายทะเบียนประกาศกำหนด ซึ่งอาจรวมถึง life path หรือ target date ที่สอดคล้องกับที่คณะกรรมการ กบช. กำหนดได้

6.3 การรายงานข้อมูลของนายจ้างที่เกี่ยวข้องกับกองทุนและสมาชิก

พ.ร.บ. PVD ปัจจุบันไม่ได้ให้อำนาจนายทะเบียนที่จะขอข้อมูลของสมาชิกจากนายจ้าง เช่น profile สมาชิก (ชื่อ-นามสกุล เลขประจำตัวประชาชน เพศ อายุ) อัตราเงินสะสม-สมทบ แผนการลงทุน เป็นต้น โดยเมื่อมี Qualified PVD เป็นส่วนหนึ่งในการออมภาคบังคับ จำเป็นต้องมีการรายงานต่อ กบช. หากนายจ้างไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไข เพื่อประโยชน์ในการติดตามการเป็นสมาชิกในกองทุนภาคบังคับ จึงเห็นควรเพิ่มเติมข้อกำหนดเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูล โดยให้นายจ้างยื่นรายงานข้อมูลเกี่ยวกับกองทุน PVD ต่อนายทะเบียน ผู้จัดการ และบุคคลอื่นตามที่นายทะเบียนประกาศกำหนด

6.4 มาตรฐานของข้อบังคับและแนวทางการรับจดทะเบียนกองทุน

เนื่องจากร่าง พ.ร.บ. กบช. ได้ยกเว้นการใช้ พ.ร.บ. กบช. กับสมาชิกกองทุนอื่นหรือผู้ที่อยู่ในระบบบำเหน็จบำนาญอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งรวมถึง PVD ที่มีคุณสมบัติเทียบเท่า กบช. (Qualified PVD) ดังนั้น PVD เดิมที่มีอยู่แล้ว หากจะปรับเปลี่ยนเป็น Qualified PVD เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการออมภาคบังคับ จะต้องมีคุณสมบัติอย่างน้อยเทียบเท่า กบช. จึงเห็นควรปรับปรุง พ.ร.บ. PVD ให้นายทะเบียนสามารถกำหนดหลักเกณฑ์ของข้อบังคับตลอดจนหลักเกณฑ์และวิธีการในการรับจดทะเบียน แก้ไข หรือเพิ่มเติมข้อบังคับกองทุนได้ เพื่อยกมาตรฐานการคุ้มครองสิทธิและความเป็นธรรมแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องได้เทียบเท่า กบช. และรองรับการกำหนดมาตรฐานข้อบังคับสำหรับ Qualified PVD

6.5 การพัฒนา PVD เพื่อรองรับการออมภาคบังคับแก่ลูกจ้างตามที่กระทรวงการคลังเสนอ

โดยที่ ร่าง พ.ร.บ. กบช. มาตรา 3(3) ได้ยกเว้นการใช้ พ.ร.บ. กบช. กับสมาชิกกองทุนอื่นหรือผู้ที่อยู่ในระบบบำเหน็จบำนาญอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง และมาตรา 29/1 กำหนดให้ลูกจ้างซึ่งเป็นสมาชิก PVD ที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดในกฎกระทรวง อาจไม่เป็นสมาชิก กบช. ก็ได้ อย่างไรก็ตาม ยังไม่มีการกำหนดรายละเอียดหรือหลักการของกฎกระทรวงดังกล่าวในร่าง พ.ร.บ. กบช. ขณะที่การแก้ไข พ.ร.บ. PVD จำเป็นต้องเร่งผลักดันเพื่อให้การเปลี่ยนผ่านของการออมภาคสมัครใจเป็นภาคบังคับมีความสอดคล้อง ลดช่องว่างทางกฎหมาย จึงเห็นควรปรับปรุง พ.ร.บ. PVD ให้มีความยืดหยุ่นในการปรับเปลี่ยนได้ในบางส่วนเพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายของ กบช. และกฎกระทรวงได้ โดยเปิดให้นายทะเบียนสามารถกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเพิ่มเติมได้สำหรับกองทุนที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดในกฎกระทรวงตาม พ.ร.บ. กบช. เช่น การจ่ายเงินสะสมและเงินสมทบ การคำนวณผลประโยชน์ และการจ่ายเงินเมื่อลูกจ้างสิ้นสมาชิกภาพ เป็นต้น รวมทั้งการดำเนินการหรือเรื่องอื่นใดเท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติให้สอดคล้องกับ กบช.

6.6 การโอนย้ายระหว่าง PVD และกองทุนการออมเพื่อการเกษียณอื่น ๆ

เนื่องจากตาม พ.ร.บ. PVD ปัจจุบัน PVD รองรับทรัพย์สินที่โอนย้ายมาจาก PVD เดิมของลูกจ้างหรือกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการเท่านั้น ไม่สามารถรองรับการโอนเงินจาก กบข. จึงเห็นควรปรับปรุง พ.ร.บ. PVD ให้นายทะเบียนประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการโอนย้ายทรัพย์สินมาจากกองทุนอื่นที่มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการออมและเป็นหลักประกันเพื่อการเกษียณอายุ เพื่อให้สามารถรองรับหากมีการจัดตั้ง กบข. และส่งเสริมให้ลูกจ้างสามารถออมเงินอย่างต่อเนื่องได้ในระยะยาว

6.7 การให้รัฐมนตรีมีอำนาจลดหย่อนการส่งเงินสะสมหรือเงินสมทบเข้ากองทุนในกรณีวิกฤต

เนื่องจากตาม พ.ร.บ. PVD ในปัจจุบัน มาตรา 10/1 กำหนดให้กรณีเกิดวิกฤตให้รัฐมนตรีมีอำนาจให้ลูกจ้างหรือนายจ้างหยุดหรือเลื่อนการส่งเงินสะสมหรือเงินสมทบเข้ากองทุนได้คราวละไม่เกิน 1 ปี โดยจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ส่งผลกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจโลกและเศรษฐกิจไทย มีนายจ้างที่ประสบปัญหาทางการเงินได้ขอลดเงินจาก PVD และขอลดเงินสะสมและสมทบ จึงเห็นควรปรับปรุง พ.ร.บ. PVD มาตรา 10/1 โดยเพิ่มเติมให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศกำหนดเพื่อลดหย่อน หยุด หรือเลื่อนการส่งเงินสะสมหรือเงินสมทบได้ เพื่อเพิ่มความยืดหยุ่นกรณีนายจ้างและลูกจ้างยังต้องการส่งเงินบางส่วนซึ่งจะเป็นผลดีแก่สมาชิกในการออมเงินมากกว่า และยังสอดคล้องกับร่าง พ.ร.บ. กบข. ซึ่งกำหนดให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศให้ลูกจ้างหรือนายจ้างลดหย่อนหรือเลื่อนการส่งเงินสะสมหรือเงินสมทบเข้า กบข. ได้คราวละไม่เกิน 1 ปี

6.8 การปรับลดเงินเพิ่มที่นายจ้างต้องจ่ายให้แก่กองทุน

ในกรณีที่นายจ้างส่งเงินสะสมหรือเงินสมทบเข้ากองทุนล่าช้ากว่า 3 วันทำการ เสนอปรับปรุงให้นายจ้างจ่ายเงินเพิ่มให้แก่กองทุนในระหว่างเวลาที่ส่งล่าช้า ปรับลดจากอัตราร้อยละห้าต่อเดือนเป็นร้อยละสองต่อเดือนของจำนวนเงินสะสมหรือเงินสมทบที่ส่งล่าช้า นั้น ให้สอดคล้องกับร่าง พ.ร.บ. กบข.

6.9 การจัดการเงินคงค้าง (unclaimed money/lost member)

เนื่องจาก พ.ร.บ. PVD ปัจจุบันไม่มีหลักเกณฑ์รองรับการจัดการเงินคงค้างที่สมาชิกหรือผู้มีสิทธิได้รับเงิน ไม่มารับเงินไว้ ทำให้ผู้จัดการกองทุนไม่สามารถจ่ายเงินออกไปได้ และมีเงินส่วนนี้ค้างในระบบถึงประมาณ 2,000 ล้านบาท⁷ จึงเห็นควรปรับปรุง พ.ร.บ. PVD ให้รองรับการจัดการเงินในส่วนนี้ได้ โดยในกรณีที่แจ้งให้ลูกจ้างหรือผู้มีสิทธิได้รับเงินมารับเงิน แล้วไม่มีผู้มารับเงิน หรือไม่สามารถติดต่อได้ ให้ผู้จัดการกองทุนคงเงินนั้นไว้ และเมื่อพ้นระยะเวลา 10 ปี ให้เงินดังกล่าว

⁷ ข้อมูล ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2564

ตกเป็นของกองทุน ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับร่าง พ.ร.บ. กบช. ซึ่งได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการจัดการเงินกรณีไม่มีผู้มารับไว้^๑

6.10 การจัดทำบัญชีและการบันทึกรายได้ ค่าใช้จ่ายของกองทุน

เนื่องจากกฎหมาย PVD ปัจจุบันยังไม่มีกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับรายละเอียดของการบันทึกรายได้และค่าใช้จ่ายของกองทุน จึงยังไม่มีมาตรฐานในอุตสาหกรรม และทำให้เกิดการปฏิบัติที่แตกต่างกัน ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อประโยชน์ของสมาชิก เช่น เงินเพิ่มจากการที่นายจ้างนำส่งเงินล่าช้า ควรกระจายให้สมาชิกอย่างไร และบันทึกในส่วนผลประโยชน์เงินสะสม หรือผลประโยชน์เงินสมทบ เป็นต้น จึงเห็นควรปรับปรุง พ.ร.บ. PVD ให้นายทะเบียนสามารถกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการในการบันทึกรายได้และค่าใช้จ่ายของกองทุนได้ตามความเหมาะสม และชัดเจนระหว่างเงินสะสม ผลประโยชน์เงินสะสม เงินสมทบ ผลประโยชน์เงินสมทบ และการกระจายเงินระหว่างสมาชิก เช่น เงินเพิ่มกรณีที่นายจ้างส่งเงินล่าช้า เป็นต้น โดยให้หลักเกณฑ์สอดคล้องกับร่าง พ.ร.บ. กบช.

6.11 การรองรับธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์

เพื่อรองรับพัฒนาการทางด้านเทคโนโลยี จึงเห็นควรปรับปรุง พ.ร.บ. PVD ให้นายทะเบียนมีอำนาจในการกำหนดหลักเกณฑ์สำหรับรองรับการขออนุญาต การอนุญาต การรายงาน การส่งหรือยื่นเอกสาร การบอกกล่าว การจัดทำข้อมูล การสั่ง การเปิดเผย การลงลายมือชื่อ การชำระราคา หรือการดำเนินการอื่นใดตาม พ.ร.บ. PVD ในรูปแบบหรือช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้เกิดความชัดเจนในแนวปฏิบัติ

6.12 การกำหนดโทษและอายุความ

6.12.1 ทบทวนบทกำหนดโทษของกฎหมายปัจจุบัน โดยบทกำหนดโทษสำหรับ FC และนายจ้าง ซึ่งไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ รวมทั้งผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง ชัดขวาง หรือไม่ให้ความสะดวกแก่นายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยปรับปรุงให้สอดคล้องกับร่าง พ.ร.บ. กบช. ซึ่งเป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับระบบบำเหน็จบำนาญของแรงงานภาคเอกชนในระบบ เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปในแนวทางเดียวกัน และปรับปรุงบทกำหนดโทษสำหรับผู้จัดการกองทุนให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 รวมทั้งปรับปรุงบทกำหนดโทษปรับทางอาญา โดยใช้การปรับเป็นพินัยแทนการปรับทางอาญา เพื่อให้สอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เสนอ

^๑ ร่าง พ.ร.บ. กบช. มาตรา 56 ในกรณีที่ กบช. แจ้งให้สมาชิกหรือบุคคลผู้มีสิทธิได้รับเงินมารับบำเหน็จหรือบำนาญจาก กบช. ให้ผู้ซึ่งได้รับแจ้งนั้นมารับเงินโดยไม่ชักช้า หากล่วงพ้นระยะเวลาดังกล่าวแล้ว ผู้นั้นไม่มารับเงิน ให้คงเงินนั้นไว้ในบัญชีเงินบำนาญของผู้นั้นต่อไป และเมื่อพ้นระยะเวลาสิบปี ให้บำเหน็จหรือบำนาญดังกล่าวตกเป็นของ กบช. โดยให้นำเข้าบัญชีเงินกองกลาง

หลักการต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณากำหนดให้ใช้การปรับเป็นพินัยแทนการปรับทางอาญาและโทษทางปกครอง

6.12.2 ปรับปรุงการกำหนดอายุของความผิดตาม พ.ร.บ. PVD โดยความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้ามิได้ฟ้องต่อศาลหรือมิได้ส่งเรื่องให้คณะกรรมการทำการเปรียบเทียบภายใน 2 ปี นับแต่วันที่นายทะเบียนวินิจฉัยว่ามีการกระทำความผิดเกิดขึ้นและรู้ตัวผู้กระทำความผิด แต่ไม่เกิน 5 ปี นับแต่วันที่มีการกระทำความผิดนั้น เป็นอันขาดอายุความ เพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ซึ่งเป็นกฎหมายที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงาน

7. ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย

7.1 ผลกระทบด้านสังคม

ปัจจุบันสมาชิก PVD มีถึง 2.88 ล้านคน และมีโอกาสเติบโตได้มากโดยมีลูกจ้างในระบบถึง 15 ล้านคน จึงช่วยเพิ่มการเข้าถึงของลูกจ้างในการออมและการลงทุนระยะยาวได้มากยิ่งขึ้น รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างความพร้อมรองรับสังคมสูงวัยสมบูรณ์ โดยลูกจ้างมีทางเลือกในการออมภายใต้ภาคบังคับมากยิ่งขึ้นผ่าน Qualified PVD และ กบช.

7.2 ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ

บลจ.ที่สามารถบริหารจัดการ Qualified PVD มีถึง 16 ราย ขณะที่ พ.ร.บ. กบช. กำหนดขั้นต่ำเพียง 3 ราย การปรับปรุง พ.ร.บ. PVD จึงเป็นการเพิ่มจำนวนผู้ลงทุนสถาบันที่ลงทุนระยะยาว อันมีบทบาทสำคัญในการรักษาเสถียรภาพของตลาดทุน โดยสร้างความสมดุลกับการเก็งกำไรระยะสั้น เป็นผู้ลงทุนกลุ่มเป้าหมายในการลงทุนในผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับ Environmental (สิ่งแวดล้อม) Social (สังคม) และ Governance (ธรรมาภิบาล) และการระดมทุนของภาครัฐเพื่อการพัฒนาประเทศ ช่วยลดการพึ่งพาเงินทุนจากต่างประเทศ

7.3 ผลกระทบด้านการคลัง

การปรับปรุงให้ Qualified PVD สามารถเป็นกลไกการออมและการลงทุนรองรับการเกษียณอายุสำหรับประชาชนวัยแรงงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ช่วยให้ประชาชนมีเงินใช้อย่างเพียงพอในวัยเกษียณ จะสามารถช่วยบรรเทาภาระงบประมาณของภาครัฐในการดูแลผู้สูงวัยได้ในระยะยาว

8. เหตุผลความจำเป็นในการกำหนดให้มีระบบอนุญาต หรือการกำหนดโทษทางอาญา รวมทั้งการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่รัฐ

8.1 การใช้ระบบอนุญาต

(1) การยื่นคำขอจดทะเบียนและแจ้งการดำเนินการต่าง ๆ ต่อนายทะเบียน (ตาม พ.ร.บ. PVD ปัจจุบัน)

ในการขอจดทะเบียนกองทุน จะต้องปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนตามมาตรา 6 และมีข้อบังคับที่ถูกต้องตามมาตรา 9 แห่ง พ.ร.บ. PVD ซึ่งข้อบังคับนั้นต้องไม่ขัดต่อกฎหมายและวัตถุประสงค์ของกองทุน จึงจำเป็นต้องมีการกำหนดให้ในการดำเนินการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกองทุน ต้องมายื่นคำขอจดทะเบียนหรือแจ้งแก่นายทะเบียนภายในระยะเวลาที่กำหนด เพื่อให้มีการตรวจสอบให้ข้อบังคับกองทุนและการดำเนินการต่าง ๆ เป็นไปอย่างถูกต้องตามวัตถุประสงค์และเป็นธรรมต่อสมาชิก

(2) ผู้จัดการกองทุนต้องได้รับใบอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ตาม พ.ร.บ. PVD ปัจจุบัน)

เนื่องจากบุคคลผู้ซึ่งจะทำหน้าที่บริหารจัดการกองทุน ต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ที่เพียงพอในด้านการลงทุน รวมทั้งควรได้รับการควบคุมและการกำกับดูแลอย่างเคร่งครัดจึงเห็นควรให้บุคคลซึ่งจะทำหน้าที่จัดการกองทุนต้องได้รับใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ เพื่อให้มีการกำกับดูแลการดำเนินการต่าง ๆ อย่างใกล้ชิด

8.2 การกำหนดโทษทางอาญา (ตาม พ.ร.บ. PVD ปัจจุบัน และเสนอปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม)

การกำหนดโทษอาญาในกฎหมายสำหรับการกระทำความผิดใด การกระทำนั้นต้องกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนหรือมีผลกระทบต่อส่วนรวม โดยใน พ.ร.บ. PVD ปัจจุบันมีการกำหนดโทษทางอาญาไว้ในหมวด 5 บทกำหนดโทษ สำหรับ FC นายจ้าง และผู้จัดการกองทุน ซึ่งไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ รวมทั้งผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง ชัดขวาง หรือไม่ให้ความสะดวกแก่นายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่ ทั้งนี้ ในการเสนอแก้ไข พ.ร.บ. PVD ได้มีการปรับปรุงบทกำหนดโทษปรับทางอาญา โดยใช้การปรับเป็นพินัยแทน และคงบทกำหนดโทษทางอาญาไว้สำหรับนายจ้างที่ยื่นรายงานข้อมูลเท็จ และผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง ชัดขวาง หรือไม่ให้ความสะดวกแก่นายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่

8.3 การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่รัฐตาม พ.ร.บ. PVD ปัจจุบัน

(1) การพิจารณารับจดทะเบียนของกองทุน

ในการรับจดทะเบียนกองทุน หากข้อบังคับนั้นถูกต้องตามมาตรา 9 แห่ง พ.ร.บ. PVD และข้อบังคับนั้นไม่ขัดต่อกฎหมายและวัตถุประสงค์ของกองทุน ให้นายทะเบียนรับจดทะเบียนได้

(2) การพิจารณาสั่งแก้ไขหรือระงับการกระทำหรือสั่งถอดถอนผู้จัดการกองทุน

ในกรณีที่นายทะเบียนเห็นว่าผู้จัดการกองทุนใดจัดการกองทุนในลักษณะที่อาจเป็นเหตุให้เสียหายแก่กองทุน นายทะเบียนสามารถใช้ดุลพินิจและมีอำนาจสั่งให้ผู้จัดการกองทุนแก้ไขหรือระงับการกระทำนั้นหรือสั่งถอดถอนผู้จัดการกองทุนได้

(3) การสั่งเลิกกองทุน

พ.ร.บ. PVD ปัจจุบันกำหนดให้ นายทะเบียนโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี มีอำนาจสั่งให้เลิกกองทุนได้ ในกรณีที่มีพฤติการณ์ที่ทำให้เห็นว่า การดำเนินการของกองทุนขัดต่อวัตถุประสงค์หรือกฎหมาย หรือมีพฤติการณ์ที่ทำให้เห็นว่ากิจการของกองทุนไม่อาจดำเนินต่อไปได้ ไม่ว่าเพราะเหตุใด

(4) อำนาจในการตรวจสอบการจัดการกองทุน

นายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่สามารถพิจารณาเข้าไปในสำนักงานของกองทุน หรือผู้จัดการกองทุนเพื่อตรวจสอบ และออกคำสั่งกับผู้ที่เกี่ยวข้องให้แสดงหลักฐานของกองทุนได้ รวมทั้งเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องมาเพื่อสอบถามหรือแสดงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการจัดการกองทุนได้

แบบสำรวจความคิดเห็น

เรื่อง การประเมินผลสัมฤทธิ์ของ พระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2530 และ การปรับปรุงพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2530

ข้อมูลทั่วไป

ชื่อผู้ตอบ _____ ตำแหน่ง _____

ชื่อบริษัท _____

โทรศัพท์ _____ โทรสาร _____

อีเมล _____

สถานะของผู้ให้ข้อคิดเห็น (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- นายจ้างที่จัดให้มีกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ
- สมาชิกกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ
- คณะกรรมการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ
- บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนส่วนบุคคลที่รับจัดการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ
- อื่น ๆ (ระบุ) _____

กรุณาส่งแบบสำรวจความคิดเห็นกลับไปที่

ฝ่ายกำกับธุรกิจออกแบบการลงทุนและกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ สำนักงาน ก.ล.ต.
เลขที่ 333/3 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงจอมพล เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900 โทรศัพท์ 1207
หรือ email : sirinad@sec.or.th thitimam@sec.or.th

*** สำนักงานขอขอบคุณท่านที่ได้ให้ความร่วมมือในการแสดงความคิดเห็นในครั้งนี้ ***

แบบสำรวจความคิดเห็น

1. ท่านเห็นว่าวัตถุประสงค์ของการมี พ.ร.บ. PVD ยังมีความจำเป็นและมีความสอดคล้องกับสภาพการณ์ พัฒนาการของเทคโนโลยี และวิถีชีวิตของประชาชนหรือไม่ เพียงใด

.....

.....

.....

.....

.....

2. ท่านเห็นว่าประชาชนได้รับผลกระทบหรือประโยชน์อย่างไรบ้างจาก พ.ร.บ. PVD ฉบับปัจจุบันนี้

.....

.....

.....

.....

.....

3. ท่านเห็นว่าหลักเกณฑ์ในการดำเนินการและจัดการ PVD ในหัวข้อต่อไปนี้ มีประสิทธิภาพเพียงพอแล้วหรือไม่

(1) การจัดตั้งกองทุน

เห็นด้วย

ไม่เห็นด้วย

ข้อเสนอแนะ/ข้อสังเกตเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(2) การจัดการกองทุน

(2.1) อำนาจหน้าที่ของนายทะเบียน

เห็นด้วย

ไม่เห็นด้วย

(2.2) การบริหารจัดการกองทุน

เห็นด้วย

ไม่เห็นด้วย

(2.3) การจัดทำบัญชีของกองทุน

เห็นด้วย

ไม่เห็นด้วย

ข้อเสนอแนะ/ข้อสังเกตเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(3) การจ่ายเงินจากกองทุน

(3.1) การรับเงินทั้งจำนวนในคราวเดียว

เห็นด้วย

ไม่เห็นด้วย

(3.2) การรับเงินงวด

เห็นด้วย

ไม่เห็นด้วย

(3.3) การคงเงินไว้ในกองทุนเดิม

เห็นด้วย

ไม่เห็นด้วย

(3.4) การโอนเงินไปกองทุนเพื่อการเกษียณอื่น

เห็นด้วย

ไม่เห็นด้วย

ข้อเสนอแนะ/ข้อสังเกตเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(4) การเลิกกองทุน

เห็นด้วย

ไม่เห็นด้วย

ข้อเสนอแนะ/ข้อสังเกตเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(5) อำนาจในการตรวจสอบการจัดการกองทุน

เห็นด้วย

ไม่เห็นด้วย

ข้อเสนอแนะ/ข้อสังเกตเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. ท่านมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการดำเนินการเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

5. ตามที่กระทรวงการคลังอยู่ระหว่างเสนอกฎหมายให้มี กบข. เป็นกองทุนการออมภาคบังคับของแรงงานภาคเอกชนในระบบ ท่านมีความเห็นอย่างไรต่อการดำเนินการที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

(1) การจัดให้มี Qualified PVD เพื่อเป็นทางเลือกในการออมภาคบังคับ และรองรับการเปลี่ยนผ่านจากระบบภาคสมัครใจเป็นภาคบังคับ

- เห็นด้วย
- ไม่เห็นด้วย (โปรดระบุเหตุผล)

ข้อเสนอแนะ/ข้อสังเกตเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

(2) หากเห็นด้วยตามข้อ (1) ท่านเห็นว่าควรเปิดให้ PVD ประเภทใดบ้างที่สามารถจัดตั้งเป็น Qualified PVD ได้ (สามารถเลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

- PVD เดิมที่นายจ้างจัดตั้งอยู่แล้วเท่านั้น
- PVD กองใหม่ ที่นายจ้างจัดตั้งขึ้นใหม่เท่านั้น
- อื่นๆ (โปรดระบุ)

ข้อเสนอแนะ/ข้อสังเกตเพิ่มเติม

.....

.....

.....

6. ในการเสนอแก้ไข พ.ร.บ. PVD เพื่อให้สามารถเป็นส่วนหนึ่งในการออกมภาคบังคับ และมีการเชื่อมโยงระหว่าง PVD และ กบข. ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการปรับปรุงแก้ไข พ.ร.บ. PVD ในหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

(1) การกำหนดให้ลูกจ้างของนายจ้างที่มี PVD เป็นสมาชิกกองทุนได้โดยง่าย ลดภาระการสมัครสมาชิก (automatic enrollment)

เห็นด้วย

ไม่เห็นด้วย

ข้อเสนอแนะ/ข้อสังเกตเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

(2) การมีกลไกช่วยให้สมาชิกมีนโยบายการลงทุนที่เหมาะสม

เห็นด้วย

ไม่เห็นด้วย

ข้อเสนอแนะ/ข้อสังเกตเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

(3) การรายงานข้อมูลของนายจ้างที่เกี่ยวข้องกับกองทุนและสมาชิก

เห็นด้วย

ไม่เห็นด้วย

ข้อเสนอแนะ/ข้อสังเกตเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

(4) มาตรฐานของข้อบังคับและแนวทางการรับจดทะเบียนกองทุน

เห็นด้วย

ไม่เห็นด้วย

ข้อเสนอแนะ/ข้อสังเกตเพิ่มเติม

.....

.....

.....

(5) การพัฒนา PVD เพื่อรองรับการออมภาคบังคับแก่ลูกจ้างตามที่กระทรวงการคลัง

เสนอ

เห็นด้วย

ไม่เห็นด้วย

ข้อเสนอแนะ/ข้อสังเกตเพิ่มเติม

.....

.....

.....

(6) การโอนย้ายระหว่าง PVD และกองทุนการออมเพื่อการเกษียณอื่น ๆ

เห็นด้วย

ไม่เห็นด้วย

ข้อเสนอแนะ/ข้อสังเกตเพิ่มเติม

.....

.....

.....

(7) การให้รัฐมนตรีมีอำนาจลดหย่อนการส่งเงินสะสมหรือเงินสมทบเข้ากองทุนในกรณี

วิกฤต

เห็นด้วย

ไม่เห็นด้วย

ข้อเสนอแนะ/ข้อสังเกตเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

(8) การปรับลดเงินเพิ่มที่นายจ้างต้องจ่ายให้แก่กองทุน กรณีจ่ายเงินเข้ากองทุนล่าช้า
จากร้อยละห้าเป็นร้อยละสองต่อเดือน

เห็นด้วย

ไม่เห็นด้วย

ข้อเสนอแนะ/ข้อสังเกตเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

(9) การจัดการเงินคงค้าง (unclaimed money/lost member)

เห็นด้วย

ไม่เห็นด้วย

ข้อเสนอแนะ/ข้อสังเกตเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

(10) การจัดทำบัญชีและการบันทึกรายได้ ค่าใช้จ่ายของกองทุน

เห็นด้วย

ไม่เห็นด้วย

ข้อเสนอแนะ/ข้อสังเกตเพิ่มเติม

.....

.....

7. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ในการปรับปรุงแก้ไข พ.ร.บ. PVD เพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องในประเด็นเพิ่มเติม ดังนี้

(1) การรองรับธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์

เห็นด้วย

ไม่เห็นด้วย

ข้อเสนอแนะ/ข้อสังเกตเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

(2) การปรับปรุงบทกำหนดโทษและอายุของความผิด

เห็นด้วย

ไม่เห็นด้วย

ข้อเสนอแนะ/ข้อสังเกตเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

8. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ในการกำหนดให้มีระบบอนุญาต การกำหนดโทษทางอาญา และการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่รัฐใน พ.ร.บ. PVD ฉบับปัจจุบัน และร่าง พ.ร.บ. PVD ที่ได้ปรับปรุงแก้ไข

(1) การใช้ระบบใบอนุญาต

เห็นด้วย

ไม่เห็นด้วย

ข้อเสนอแนะ/ข้อสังเกตเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

(2) การกำหนดโทษทางอาญา

- เห็นด้วย
- ไม่เห็นด้วย

ข้อเสนอแนะ/ข้อสังเกตเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

(3) การใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่รัฐ

- เห็นด้วย
- ไม่เห็นด้วย

ข้อเสนอแนะ/ข้อสังเกตเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

9. ข้อเสนอแนะอื่นๆ (ถ้ามี)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....